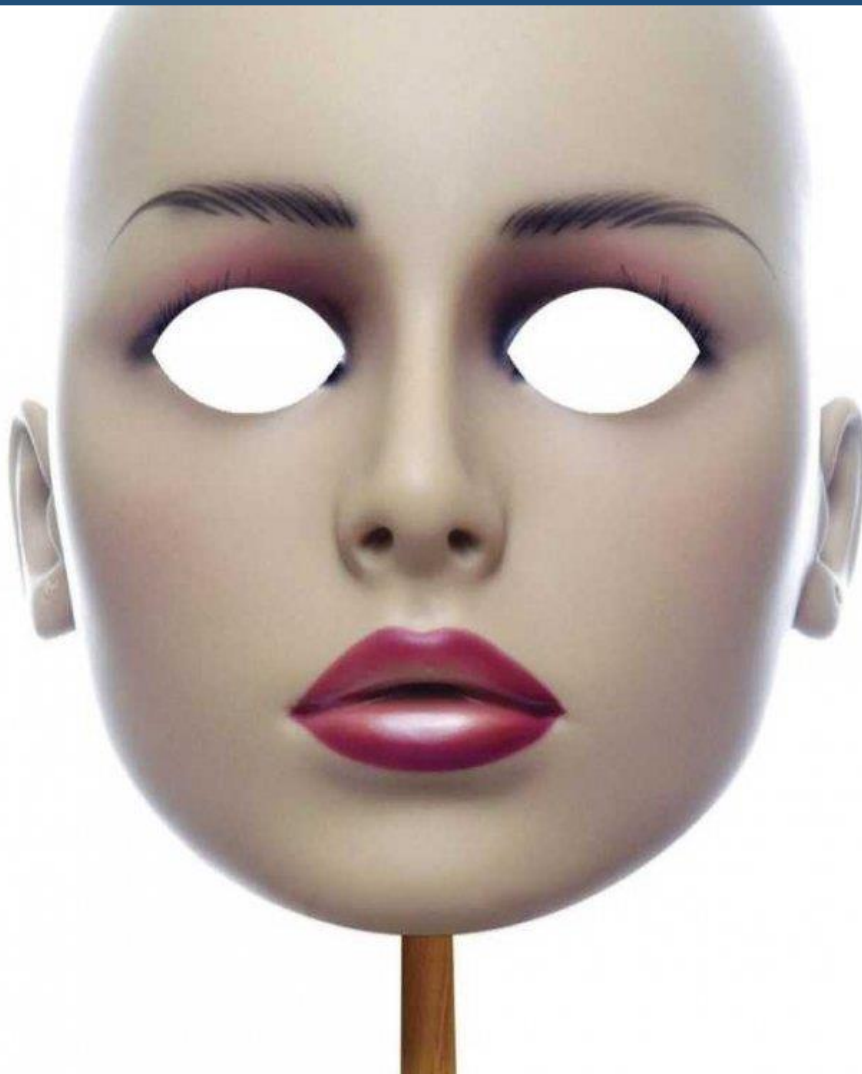

Jak rozpoznać Psychopatę?

Czym jest antyspołeczne zaburzenie
osobowości?

PSYCHOLOGiA
WYGLĄDj

Copyright © 2020 Institute of Nonverbal Communication Diana Nowek.
Wszystkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

Opracowanie graficzne:
Paulina Szczygielska

Ilustracja na okładce: ©Shutterstock

Kopiowanie oraz powielanie bez zgody zabronione.

e-mail: info@diananowek.com
website: diananowek.com

ZAGADNIENIA

- ☐ **Antyspołeczne zaburzenie osobowości a psychopatia**
 - ✓ W jakich zawodach dominują psychopaci?
- ☐ **Jakie cechy składają się na psychopatię?**
 - ✓ Cztery wymiary psychopatii
 - ✓ Różne typy psychopatów
- ☐ **Dlaczego psychopata psychopacie nierówny?**
- ☐ **Mózg psychopatów. Czy psychopaci są rzeczywiście pozbawieni empatii?**
 - ✓ Czym różni się mózg psychopaty?
 - ✓ Czy psychopaci posiadają empatię?
 - ✓ Pomocni psychopaci
- ☐ **Psychopata czy socjopata?**
- ☐ **Test „Czy jesteś socjopatą / psychopatą?”**
- ☐ **Bibliografia**

ANTYSPÓŁECZNE ZABURZENIE OSOBOWOŚCI A PSYCHOPATIA

Według klasyfikacji DSM-IV Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego psychopatia zalicza się do Antyspołecznego Zaburzenia Osobowości (AZO), czyli:

Zaburzenia osobowości typu B (zaburzenia dramatyczno-niekonsekwentne), charakteryzującym się:

- ✓ lekceważeniem norm współżycia społecznego,
- ✓ agresywnością i impulsywnością,
- ✓ beztroskim stwarzaniem zagrożenia dla siebie i innych, obrażaniem, krzywdzeniem, okradaniem, okłamywaniem innych ludzi,
- ✓ brakiem odpowiedzialności i zdolności do oceny skutków swoich czynów,
- ✓ ubóstwem emocjonalnym, niskim poziomem empatii i poczucia winy po wyrządzeniu komuś krzywdy
- ✓ oraz innymi zachowaniami aspołecznymi.

KRYTERIA

Utrzymujący się wzorzec braku poszanowania i pogwałcenia praw innych ludzi, pojawiający się po 15. roku życia, przejawiający się przynajmniej trzema z poniższych kryteriów:

- niezdolność do podporządkowania się normom społecznym opisującym zachowania zgodne z prawem, objawiająca się wielokrotnie dokonywanymi czynami stanowiącym podstawę aresztowania;
- wielokrotne dopuszczanie się kłamstw, używanie pseudonimów przestępczych lub oszukiwanie innych dla zysku albo przyjemności;
- impulsywność, niezdolność planowania;
- skłonność do rozdrażnienia i agresja wyrażająca się w notorycznych bójkach i napaściach;
- brak troski o bezpieczeństwo własne lub innych;
- brak odpowiedzialności, wyrażający się niezdolnością spełnienia wymogów zachowania w pracy zawodowej lub w dotrzymywaniu zobowiązań finansowych;
- brak poczucia winy wyrażający się obojętnością lub racjonalizacją wyrządzania krzywdy, szkodenia i okradania innych;
- osoba musi mieć przynajmniej 18 lat;
- udokumentowane zaburzenia zachowania, które pojawiały się przed 15 rokiem życia;
- zachowanie antyspołeczne nie pojawia się wyłącznie w trakcie schizofrenii lub epizodu manii.

Ale czy na pewno Antyspołeczne Zaburzenie Osobowości jest tym samym, co psychopatia?

Wielu teoretyków twierdzi, że nie. Choć pewne cechy nakładają się, pojawia się również fundamentalna różnica:

- w przypadku AZO nacisk położony jest na wzorzec zachowań „społecznego dewianta”
- w przypadku psychopatii – na zaburzenie emocjonalne, na pozbawioną empatii i lęku osobowość.

Dla przykładu, według Roberta Hare 80%-85% osadzonych spełnia kryteria AZO, podczas gdy tylko 20% z nich można zakwalifikować jako psychopatów. Ale mniej więcej 50% najpoważniejszych przestępstw (morderstwa, gwałty) popełniają właśnie psychopaci (i raczej będą je popełniać w przyszłości). Recydywa u więźniów psychopatycznych jest 3-krotnie większa.

Podsumowując:

Na każde cztery osoby, u których zdiagnozowano AZO - przypada jeden psychopata. Ale każdy psychopata posiada cechy antyspołecznego zaburzenia osobowości.

W JAKICH ZAWODACH DOMINUJĄ PSYCHOPACI?

Kevin Dutton wyodrębnił 7 kluczowych cech psychopatii, które stosowane z rozważą i w stosownej ilości mogą nam pomóc zdobyć dokładnie to, co chcemy - sprawić byśmy odpowiadali na wyzwania nowoczesnego świata, zamiast na nie reagować. Te cechy mogą doprowadzić nas do współczesnego sukcesu lub w za dużych ilościach...zamienić nas w potwora. Wartość tego zestawu całkowicie zależy od sposobu, w jaki się go używa - bo natężenie poszczególnych cech może być różne:

- 1. bezwzględność**
- 2. urok**
- 3. skupienie**
- 4. odporność psychiczna**
- 5. nieustraszonosc**
- 6. uważność**
- 7. działanie**

W których zawodach kumulacja tych cech jest najwyższa?

W KTÓRYM ZAWODZIE JEST NAJWIĘCEJ I NAJMNIEJ PSYCHOPATÓW?

NAJWIĘCEJ

1. Wyższa kadra zarządzająca
2. Prawnicy oraz pielęgniarze
3. Pracownicy mediów
4. Handlowcy
5. Chirurdzy
6. Dziennikarze
7. Policjanci
8. Kapłani
9. Kucharze
10. Urzędnicy administracji państwowej

NAJMNIEJ

1. Płatni opiekunowie osób niepełnosprawnych
2. Pielęgniarki
3. Terapeuci
4. Rzemieślnicy
5. Stylistki / kosmetyczki
6. Pracownicy fundacji
7. Nauczyciele
8. Artyści
9. Lekarze
10. Księgowi

JAKIE CECHY SKŁADAJĄ SIĘ NA PSYCHOPATIE?

CZTERY WYMIARY PSYCHOPATII

Psychopatia to złożone zaburzenie osobowości, na które składa się wiele powiązanych ze sobą elementów tworzących cztery wymiary: interpersonalny, afektywny, behawioralny i antyspołeczny. Razem tworzą niebezpieczną miksturę. **Ale które z tych wymiarów są najważniejsze?**

Czy ktoś, kto uzyskał wysoki wynik w wymiarze antyspołecznym, a niski w wymiarze interpersonalnym jest bardziej czy mniej psychopatyczny, niż ten, kto ma odwrotne wyniki?

Minęły już trzy dekady, odkąd psychopatię uznano oficjalnie za zaburzenie osobowości. W 1980 roku **Robert Hare opublikował Skalę Obserwacyjną Skłonności Psychopatycznych**. W 1991 skalę poprawiono i od tamtej pory istnieje jako **Zrewidowana Skala Obserwacyjna Skłonności Psychopatycznych (Psychopathy Checklist Revised, w skrócie PCL-R)**.

Jest to kwestionariusz złożony z 20 pytań, maksymalna liczba punktów jaką można uzyskać to 40 - każda pozycja oceniana jest w 3-punktowej skali (0 oznacza brak cechy, 1 niepewność co do występowania cechy, 2 występowanie cechy).

Większość z nas uzyskuje w teście średnio dwa punkty. Wynik pozwalający zakwalifikować badanego jako psychopatę to 27 lub więcej punktów.

Na następnej stronie znajduje się opis czterech obszarów psychopatii.

WYMIAR AFEKTYWNY

1. Brak wyrzutów sumienia i poczucia winy
2. Płytkość uczuć
3. Chłód emocjonalny
4. Brak empatii emocjonalnej
5. Brak poczucia odpowiedzialności za własne czyny

WYMIAR BEHAWIORALNY

1. Potrzeba stymulacji, podatność na znudzenie
2. Pasożytniczy styl życia
3. Brak realistycznych celów długoterminowych
4. Impulsywność
5. Nieodpowiedzialność

WYMIAR INTERPERSONALNY

1. Łatwość wysławiania się i powierzchowny urok
2. Przesadne poczucie własnej wartości
3. Patologiczna kłamliwość
4. Skłonność do oszukiwania i manipulacji

WYMIAR ANTYSPOŁECZNY

1. Słaba kontrola zachowania
2. Problemy z zachowaniem we wczesnym wieku
3. Przestępczość w okresie niepełnoletności
4. Przestępcza wszechstronność

DLACZEGO PSYCHOPATA PSYCHOPACIE NIERÓWNY?

Osoby z psychopatią będą się od siebie różnić. Każdy z nich może uzyskać podobny wynik na skali, jednak dzięki innym cechom nabije te punkty. Kumulacje punktów na poszczególnych wymiarach mogą różnie przesuwac się, dając ten sam wynik.

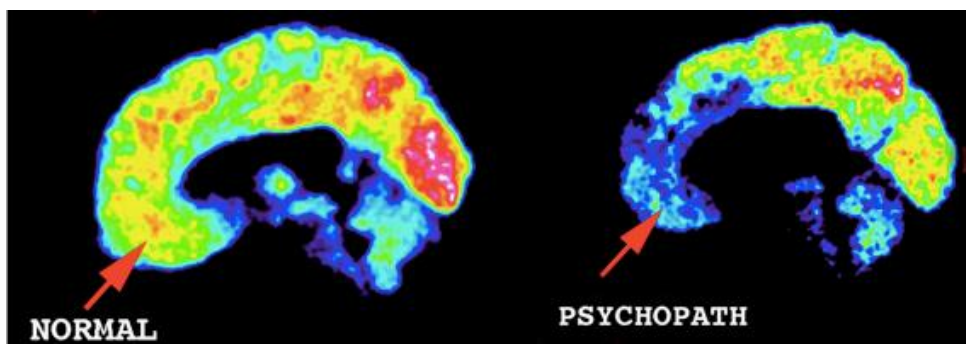
Dużo punktów z wymiaru interpersonalnego i wymiaru afektywnego pozwoli nam otrzymać skutecznego (i bezwzględnego) szefa, snajpera, chirurga etc, ale już nie przestępcę. Różne kombinacje cech dadzą nam w efekcie różne typy psychopatów.

MÓZG PSYCHOPATÓW. CZY PSYCHOPACI SĄ RZECZYWIŚCIE POZBAWIENI EMPATII?

ICD -10 jest powszechnie obowiązującą (w Polsce i na świecie) Klasyfikacją Zaburzeń Psychiczych i Zaburzeń Zachowania. Jednym z kryteriów ICD-10 w rozpoznawaniu psychopatii jest bezwzględne nieliczenie się z uczuciami innych (brak empatii). Czy faktycznie tak jest? Co się kryje pod słowem empatia? Jaką empatię odczuwają psychopaci? Czy psychopatię definiują twarde i ścisłe kryteria?

CZYM RÓŻNI SIĘ MÓZG PSYCHOPATY

Kontakty z ludźmi wymagają zarówno zimnego (racjonalnego) poznania, dzięki któremu jedna osoba rozumie, co druga może myśleć i jak może wyglądać odpowiednia reakcja, jak i poznania gorącego (emocjonalnego), polegających na empatii do czyichś postaw i uczuć, prawdziwym ich odczuwaniu w sposób podobny do tego, w jaki przeżywa drugi człowiek. Pojawia się tu rozbieżność między empatią jako poczuciem łączności z drugim człowiekiem, który cierpi a teorią umysłu.

James Fallon w swoich badaniach zastanawiał się, jak funkcjonowanie płata czołowego, a konkretniej dolnej (brzuszej) i przyśrodkowej części kory przedczołowej przekłada się na powstawanie pewnych cech spotykanych w psychopatii. Osoba z dobrze funkcjonującym systemem grzbietowo - przedczołowym wykazuje świetne umiejętności planowania oraz funkcje wykonawcze, natomiast osoba z dobrze funkcjonującym systemem brzuszno - przedczołowym będzie miała doskonałą kontrolę zachowań impulsywnych oraz niewłaściwych pod względem interpersonalnym i społecznym.

Wadliwe funkcjonowanie obu systemów może prowadzić do gorszego opanowania zachowań, a także do niezdolności ich kontrolowania w sytuacjach społecznych. System brzuszny, aktywny podczas gorącego poznania u psychopatów źle funkcjonuje, natomiast system grzbietowy pozostaje bez zarzutu, jest normalny. Prowadzi to do zimnego planowania, a nawet przekonywujących i silnie oddziałujących brutalnych zachowań.

W związku z tym osoby dotknięte antyspołecznym zaburzeniem osobowości częściej popełniają przestępstwa. Wielu psychologów zadaje sobie pytanie, czy powinny one odpowiadać za swoje czyny jak zwykli kryminaliści, czy należy zastosować dla nich "taryfę ulgową" z racji ich psychopatii. W końcu nie są winni własnej budowy mózgu. Wielu prawników, broniąc swoich klientów w sądzie, stosuje linię obrony wykazującą, że przestępstwo nie zostało wykonane w pełni świadomie i wynika jedynie z zaburzenia psychicznego. Jednak jednostki te nie są niepoczytalne - mają świadomość obowiązujących norm społecznych i prawnych.

CZY PSYCHOPACI POSIADAJĄ EMPATIE?

Profesor psychologii Kevin Dutton dzieli empatię na składowe i wskazuje różnicę między dwoma komponentami, zwanymi dalej empatią gorącą i zimną. **Empatia gorąca** definiuje to, co czujemy, obserwując innych. Więc czym jest **zimna empatia**? Jest to chłodna emocjonalnie analiza, pozwalająca nam beznamiętnie określić, co dana osoba może sobie myśleć. Umożliwia nam abstrakcyjne, spokojne przewidywanie, pozwala przetwarzać informacje. Odpowiada za zrozumienie, a nie za czucie, co jest główną różnicą.

Psychopaci mają deficyt gorącej empatii, ale szybko nadrabiają braki praktyką chłodnego odczytu.

Nie są oni upośledzeni w zakresie rozpoznawania emocji - przeciwnie, mają talent do tego. Odbierają je poznawczo i obiektywnie.

Taka zdolność umysłowa znana była już w czasach naszych przodków, gdzie najzdolniejsi i najskuteczniejsi myśliwi potrafili wczuć się w sposób myślenia swojej ofiary - przewidywać ruchy, możliwość ucieczki i patrzeć jej oczami. Kiedy tylko potrafili trafnie przewidzieć, gdzie zatrzyma się antylopa lub gazela, albo gdzie uciekła - mogli zwiększyć szanse na udane łowy, a tym samym szanse na przeżycie.

POMOCNI PSYCHOPACI

A teraz ciekawostka. Przyjrzyjmy się bliżej zdumiewającym badaniom.

Mem Mahmut z Macquaire University chciał zbadać relację między psychopatią a gotowością udzielania pomocy. Przeprowadził badanie, w którym ludzie prosili o pomoc przechodniów (niczego nie podejrzewających, jednak wcześniej przetestowanych pod kątem psychopatii).

Eksperyment był podzielony na trzy części.

CZĘŚĆ I współpracownicy badacza zwracali się wprost o pomoc, udając, że się zgubili i proszą o wskazanie drogi,

CZĘŚĆ II prośba była mniej bezpośrednia, podstawili kobietę upuszczającą plik papierów. W trzeciej fazie badaczka z ręką w gipsie udawała, że ma kłopoty z wykonywaniem prostych czynności, przykładowo otwieraniem butelki z wodą, lecz nie ustawała w wysiłkach mimo trudności

CZĘŚĆ III

badaczka z ręką w gipsie udawała, że ma kłopoty z wykonywaniem prostych czynności, przykładowo otwieraniem butelki z wodą, lecz nie ustawała w wysiłkach mimo trudności

Mahmud chciał się dowiedzieć, kto w tych trzech sytuacjach okaże się bardziej uczynny, „empatyczni” ludzie czy pozbawieni sumienia, zimni psychopaci?

WYNIKI ZSZOKOWAŁY BADACZA

- W pierwszej części (zgodnie z oczekiwaniami) psychopaci byli mniej pomocni od innych.
- W drugim przypadku z papierami obie grupy zachowywały się tak samo altruistycznie.
- Ale w trzeciej części (z kobietą z gipsem), psychopaci wykazywali większą gotowość do otwierania butelki z wodą lub wpisywania nazwiska do rejestru.

Kiedy osoba w potrzebie wyglądała na najbardziej bezradną, jednocześnie nie prosiła o wsparcie, psychopaci sami je udzielali. Nie chcę skupiać się na altruizmie, który jest rzeczą kontrowersyjną w tym zagadnieniu, jednak rola chłodnej empatii jest tu wyraźna.

Podsumowując:

Kiedy rozdzielimy empatię na dwa komponenty, możemy stwierdzić, że psychopaci mają dużo empatii, ale chłodniejszej racjonalnej i poznawczej. Mają inny wachlarz emocji, które mogą odczuwać i który także ogranicza ich w naśladowaniu emocji i solidarności zachowań niewerbalnych z drugim człowiekiem (empatia emocjonalna). Ale stwierdzenie, że psychopaci wcale nie mają empatii nie do końca jest poprawne. To obszary w mózgu odpowiadające za gorącą empatię są nieprawidłowo rozwinięte lub zostały uszkodzone na etapie rozwoju.

PSYCHOPATA CZY SOCJOPATA?

JAMES FALLON

Psychiatra i neurolog, który badając mózgi morderców odkrył, że sam jest psychopatą zauważa, że psychopatia to określenie, którym posługują się wszyscy wokół zagadnienia, ale które jest pozbawione jakiegokolwiek naukowego znaczenia. Najbliższe określenie jakie znajdziemy w podręcznikach to osobowość antyspołeczna lub antyspołeczne zaburzenie osobowości.

Przy tym rodzaju zaburzenia często słyszymy zarówno określenie psychopata jak i socjopata, choć oba terminy zaliczamy do osobowości dyssocjalnej. Zdaniem pioniera badań nad psychopatią Roberta Hare, autora książki "Psychopaci są wśród nas" większość kryminologów i psychologów woli posługiwać się **terminem:**

„socjopata”, gdy ich zdaniem – ów **syndrom jest rezultatem trudnych warunków społecznych i przeżyć z dzieciństwa (czynniki społeczne, cecha nabyta),**

kiedy natomiast twierdzą, że **źródłem zaburzenia są czynniki biologiczne, psychiczne i genetyczne, bardziej preferują określenie „psychopata”(czynniki genetyczne, cecha wrodzona).** W obu przypadkach to społeczeństwo jest katalizatorem aktywizującym negatywne cechy.

Psychologowie i psychiatrzy wielokrotnie zmieniali definicję socjopatii. Do tej pory częściej używaną nazwą była psychopatia. W klasyfikacjach jest to to samo zaburzenie osobowości - to, co kiedyś było psychopatią dziś nazywane jest raczej socjopatią. Zmiana nazwy spowodowana jest zapewne dość dużym obciążeniem i negatywnymi konotacjami związanymi ze słowem - psychopata.

Większość źródeł podaje, że oba zaburzenia różnią się tylko etiologią - psychopatą się rodzisz, a socjopatą się stajesz. Psychopatia uważana jest za schorzenie, które wynika z nierównowagi genetycznej i chemicznej. Psychopaci wykazują zmiany w strukturach neurologicznych, pozwalających na rozwinięcie poczucia moralności i etyczności. Socjopaci wchodzi w znaczące interakcje ze światem społecznym, jednak ich moralność pozostawia wiele do życzenia.

Jednak nie da się jednoznacznie określić i rozróżnić obu pojęć. Psychopaci też bywają wychowywani w dysfunkcyjnych rodzinach, które mogą wzmacniać ich negatywne cechy. Patologiczni rodzice i traumatyczne dzieciństwo zmieniają strukturę mózgu, więc trudno określić, co było najpierw - zmiany genetyczne czy wpływ środowiska. Dowiemy się zapewne dopiero, gdy skany mózgu będą tak regularnym i standardowym zabiegiem jak pobieranie krwi już od wieku niemowlęcego.

CZY JESTEŚ SOCJOPATĄ/ PSYCHOPATĄ?

Według badań tę toksyczną osobowość socjopatyczną ma 1 na 25 osób. Natomiast psychopatia ma występować u 1 na 100 osób. Socjopaci nie odczuwają poczucia winy, wyrzutów sumienia. Tak, jak niektóre dzieci rodzą się z wadami genetycznymi, tak psychopaci rodzą się z pewnymi zmianami w mózgu.

Jedną z ciekawszych książek o socjopatii jest "Confessions of a Sociopath: A Life Spent Hiding in Plain Sight," napisana przez M.E. Thomas. Autorka opisuje jak wygląda życie socjopaty - kogoś, kto nie odczuwa empatii, nie ma umiejętności wczucia się w emocje, czyli współodczuwania.

Psychopaci potrafią być czarujący i seksowni. Podejmują działania uznawane przez innych za ryzykowne, przez co wydają się odważni i pociągający. W życiu osobistym są często duszami towarzystwa, lubią być także liderami grup.

Oczywistym minusem takiej osobowości jest traktowanie innych ludzi jak obiekty do wykorzystania - ponieważ bez empatii nie ma prawdziwych uczuć, poczucia winy czy skrępowań. Jeśli socjopaci wkroczą na kryminalną ścieżkę lub poczują nieograniczoną władzę nie będą mieć trudności z instrumentalnym traktowaniem ludzi. Ich jedyną motywacją będzie wykorzystywanie słabszych jednostek.

TEST

Pierwszym naukowcem, który użył nazwy psychopatia był Dr. Hervey Cleckley w 1941 roku.

Poniżej znajduje się 16 pytań Cleckley'a, które sprawdzają czy masz cechy socjopaty / psychopaty. Pojęcia występują tu zamiennie ze względu na problem z nomenklaturą.

1. Czy jesteś wyjątkowo czarujący i inteligentny?

Odpowiedź dla socjopaty - Tak.

2. Czy zdarza ci się mieć urojenia, złudzenia, lubisz przesady lub masz tendencję do myślenia irracjonalnego?

Odpowiedź dla socjopaty - Nie.
Socjopaci są super racjonalni i kalkulują na chłodno.

3. Czy bywasz nerwowy, zjada cię stres, lęki lub jesteś neurotyczny?

Odpowiedź dla socjopaty - Nie.
Socjopaci rzadko bywają nerwowi, nie boją się ryzyka.

4. Czy można na tobie polegać?

Odpowiedź dla socjopaty - Nie.
Na socjopatach nie można polegać, im nie zależy na innych.

5. Czy mówienie kłamstw i oszukiwanie przychodzi ci z łatwością?

Odpowiedź dla socjopaty - Tak.
W końcu nie mają wyrzutów sumienia.

6. Czy odczuwasz wstyd lub wyrzuty sumienia?

Odpowiedź dla socjopaty - Nie.

7. Czy twoje zachowania bywają antyspołeczne lub antisocjalne?

Odpowiedź dla socjopaty - Tak.
Socjopatom trudno dostosować się do reguł społecznych.

8. Czy uczysz się na swoich błędach i obawiasz się "kary" za złe decyzje?

Odpowiedź dla socjopaty - Nie.
Socjopaci uważają siebie za inteligentniejszych od innych, nie boją się ryzyka, a kary nie wpływają na ich kolejne czyny.

9. Czy jesteś egocentryczny, skupiony na sobie i nie potrafisz kochać lub zaangażować się w związek?

Odpowiedź dla socjopaty - Tak.

10. Czy potrafisz reagować emocjonalnie stosownie do sytuacji?

Odpowiedź dla socjopaty - Nie.
Socjopaci nie odczuwają emocji w ten sam sposób, co reszta ludzi.

11. Czy masz wgląd w swoje uczucia?

Odpowiedź dla socjopaty - Nie.
Socjopaci nie znają autorefleksji.

12. Czy dobrze radzisz sobie społecznie.

Odpowiedź dla socjopaty - Tak i Nie.
Socjopaci mogą świetnie sobie radzić, gdyż uczą się udawania reakcji akceptowalnych społecznie. Nie będę odczuwać tego, co inni, ale umiejętnie to ukryją.

13. Czy uwielbiasz imprezować / jesteś duszą towarzystwa?

Odpowiedź dla socjopaty - Tak.
Ponadto socjopaci, częściej od innych, wchodzą w przypadkowe seksualne interakcje.

14. Czy zdarza ci się mówić lub straszyć innych, że się zabijesz?

Odpowiedź dla socjopaty - Tak.
Socjopaci to prawdziwi manipulatorzy i tzw. drama queens.

15. Czy Twoje życie seksualne jest pozbawione uczuć? Bez trudu uprawiasz mechaniczny seks?

Odpowiedź dla socjopaty - Tak.
Socjopaci zazwyczaj nie wiedzą czym jest miłość i oddanie drugiej osobie.

16. Czy trudno ci trzymać się planu i brać na siebie odpowiedzialność?

Odpowiedź dla socjopaty - Tak.
Socjopaci mają trudności z utrzymaniem jednej pracy na dłużej. To wymaga długotrwałego zaangażowania oraz podlegania zobowiązaniom wobec innych.

CZY JESTEŚ SOCJOPATĄ / PSYCHOPATĄ?

Niestety nie da się tego określić na podstawie jednego testu. Tym bardziej, że prawdziwi socjopaci mają tendencję do oszukiwania w pytaniach tego typu. Więc jeśli wydaje ci się, że nim jesteś, to prawdopodobnie jesteś w błędzie.

Jednak, jeśli rozpoznajesz siebie lub kogoś bliskiego w powyższych opisach, warto zasięgnąć porady specjalisty. Toksyczni socjopaci mogą mieć destrukcyjny wpływ na nasze życie.

Z drugiej strony pewne ich cechy można pozytywnie wykorzystywać w biznesie oraz zawodach, gdzie podejmowanie ryzyka to codzienność.

Podsumowując:

16 cech opisujących osobę, u której stwierdza się psychopatyczne zaburzenie osobowości to:

- nieumiejętność korzystania z uprzednich doświadczeń,
- konsekwentne powtarzanie zachowania nawet wtedy, gdy jest się za nie karanym,
- nieumiejętność tworzenia planów życiowych,
- rzadkie odczuwanie lęku, na ogół brak poczucia winy,
- nie można na takiej osobie polegać,
- nieadekwatność motywacji zachowań prowadząca do antyspołecznych przejawów,
- nieprzestrzeganie zasad dyscypliny,
- nieumiejętność wyzbycia się dążenia do doraźnych przyjemności,
- ubóstwo uczuciowe kontaktów emocjonalnych z innymi,
- życie seksualne ubogie, powierzchowne i o małej integracji uczuciowej z partnerem,
- nieumiejętność wchodzenia w interakcje społeczne,
- impulsywność w reakcjach na różne sytuacje, nie branie pod uwagę konsekwencji swojego postępowania mimo znajomości zasad właściwego zachowania,
- umiejętność robienia dobrego wrażenia na otoczeniu, wzbudzania do siebie zaufania innych i manipulowania nimi,
- nawet mała ilość alkoholu może wzbudzić impulsywną reakcję, nadmierną fantazję i nieodpowiedzialność,
- brak wyrzutów sumienia,
- rzadkie dokonywanie samobójstw.

Najpopularniejszego obecnie narzędziem do pomiaru jest – Psychopathy Checklist-Revised (PCL-R).

BIBLIOGRAFIA

1. Tezy oraz dane do grafik pochodzą z książki: Kevin Dutton „Mądrość psychopatów”;
2. Opis Antyspołecznego zaburzenia osobowości: Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne, DSM-IV, 1994, za: M. Seligman, D. Rosenhan (2003) Psychopatologia, wyd. Zys i S-ka, ISBN 83-7298-441-7
3. James Fallon „Mózg psychopaty”, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne
4. Kevin Dutton „Mądrość psychopatów”, Wyd. Muza
5. Robert Hare „Psychopaci są wśród nas”, Wyd.Znak

Diana Nowek
www.diananowek.com
info@diananowek.com

Institute of Nonverbal Communication
Mailergasse 5/3
1110 Vienna, Austria
VAT EU: ATU74775004